

“Onze mensen denken echt anders na over veiligheid”

Vanaf 1 januari 2022 nemen opdrachtgevers die de Governance Code Veiligheid in de Bouw (GCVB) hebben ondertekend, veiligheidsbewustzijn als verplichting op in aanbesteding of contracten; ook wel Veiligheid in Aanbestedingen (ViA) genoemd. Daardoor hanteren opdrachtgevers vanaf die datum de Veiligheidsladder (Safety Culture Ladder) om het veiligheidsbewustzijn van bedrijven meetbaar, inzichtelijk en vergelijkbaar te maken.

Vershillende installatiebedrijven zijn inmiddels aan de slag met de Veiligheidsladder. Zowel bij Van den Pol Elektrotechniek als bij Terberg Totaal Installaties zijn de ervaringen vooral positief. Het denken over veiligheid is echt veranderd. ‘Het afgelopen jaar hadden we voor het eerst nul ongevallen die tot verzuim leiden’, zegt Kees Verlaan, operationeel directeur bij Van den Pol. ‘Niet alleen het bewustzijn is gegroeid, onze mensen durven ook iedereen aan te spreken op onveilige situaties’, zegt Edwin Dullaart, directeur bij Terberg Totaal Installaties. ‘Natuurlijk is er de regelgeving die ons ertoe aanzette, en ook een aantal klanten eist het tegenwoordig. Maar het belangrijkste vind ik toch echt dat we het voor onszelf doen. Door de eisen en maatregelen van de Veiligheidsladder in te voeren, zien we dat het bewustzijn en gedrag echt zijn veranderd’, zegt Kees Verlaan. ‘We zijn gestart met het trainen van vijftig leidinggevenden. Maar vervolgens hebben alle medewerkers, tot de koffiejuffrouw aan toe, een workshop van een dag gevolgd. We merken nu heel duidelijk een cultuurverandering. Onveilige situaties worden sneller gemeld en opgelost. Onze mensen hebben ook geen gêne of terughoudendheid meer om die situaties te melden.’

Durven alles aan te kaarten

Ook Edwin Dullaart ziet dat zijn mensen echt anders over veiligheid nadenken. ‘Ze kunnen, maar ze durven nu ook alles aan te kaarten. Het leidt ook duidelijk tot minder verzuim. Tegelijk is het ook een cultuurverandering binnen het bedrijf. Dat is in zekere zin een mooie bijkomstigheid, omdat het ons bedrijf in deze moeilijke arbeidsmarkt aantrekkelijker maakt. In gesprekken in de bouwkeet of op de werkplek gaat het nu veel vaker over veiligheid, terwijl het vroeger eerder bijvoorbeeld over techniek ging. Bewust, maar ook onbewust, doen de trainingen veel met de mensen. Ook omdat iedereen binnen onze installatietak die training volgt.’

Certificeringsregeling zonder papierwerk

Dullaart vindt het wel een bezwaar dat zijn bedrijf nog veel tijd en energie in het VCA-certificaat moet stoppen. ‘Natuurlijk, VCA is anders dan de Veiligheidsladder, die veel meer gaat over de eigen veiligheid en die van je naasten. Toch zou het

Kees Verlaan

“Mensen hebben ook geen gêne of terughoudendheid meer om die situaties te melden”

goed zijn als VCA bijvoorbeeld een klein onderdeel kan worden binnen de Veiligheidsladder.’ Verlaan denkt dat beide certificaten een eigen doel dienen. ‘VCA vind ik toch anders; een protocol voor een veilige werkwijze en -methode. Terwijl de Veiligheidsladder veel meer over onze mensen gaat. Een audit voor VCA vereist flink wat administratieve rompslomp; we hebben met vinklijsten en documenten te maken. Liever zouden we onze eigen, noodzakelijke regels, gerelateerd aan VCA hanteren. Bij de audit voor de Veiligheidsladder praten de auditors gedurende enkele dagen vooral met onze mensen op de werkvloer. Ik hoef feitelijk niets voor te bereiden en heb alle vertrouwen in onze mensen.’

— Een audit gaat over het daadwerkelijke veiligheidsgedrag.

Edwin Dullaart

“Het bewustzijn is gegroeid”

Gezamenlijke aanpak

Het veiligheidsbewustzijn in de hele keten verhogen we gezamenlijk en zo ontstaat een gezamenlijke en eenduidige aanpak voor de hele bouwsector. Bij het inrichten van het ViA-convenant is ook het draagvlak getoetst onder de verschillende brancheorganisaties en diverse (mkb-)bedrijven. De uitkomsten daarvan zijn meegenomen in de vorm van extra maatregelen die proportionaliteit en het creëren van een ‘level playing field’ moeten waarborgen.

Hoe een bedrijf binnen de ViA moet aantonen op welke trede van de Veiligheidsladder het zich bevindt, is onder meer afhankelijk van de contractwaarde en het risico van de werkzaamheden. Bedrijven tot vijf medewerkers of contracten tot honderdduizend euro zijn vrijgesteld.

Zodra bedrijven zich via de Veiligheidsladder laten certificeren, gaat de audit over het daadwerkelijke veiligheidsgedrag. Anders dan bij een systeemaudit. Met deze manier wil men juist het gedrag beïnvloeden en zijn ze volgens de initiatiefnemers een investering in de veiligheid van medewerkers.

Beperkte audit-capaciteit

Door de enorme vraag vanuit de bouwsector is de capaciteit voor het uitvoeren van audits voor de komende maanden bijna volledig bezet. Had u op 1 januari 2022 niet het vereiste bewijsmiddel? In dat geval is een ondertekende offerte van een Certificerende Instelling met een afspraakbevestiging voor een audit of toets voldoende. Wel moet het bedrijf zelf aantonen dat het vóór die datum alvast een self-assessment heeft gedaan.